

in ker med narodi, zastopanimi v državnem zboru, prave zadovoljnosti, katera je pogoj za uspešno tekmovanje na narodno-gospodarskem polji, ni pričakovati, dokler se ne izvede popolna, vsem narodom v ustavi zajamčena ravnopravnost, izreka „Slovensko društvo“: da bode v interesu slovenskega naroda in celokupne države delovalo vedno in po vseh svojih močeh za izvedbo popolne ravnopravnosti in proglašja vse — od katere koli strani prihajajoče — protivne poskuse za skrajno nevarne in pogubne. II. Ker se samo s splošno volilno pravico omogočuje vsem državljanom, plačujočim davek v denarji in krvi, udeleževati se javnega življenja, izreka „Slovensko društvo“: da bi le taka volilna reforma, katera bi razširila volilno pravico na vse polnoletne in neoporečne državljane, odpravila dosedanje krivično stanje in se izrekel zato proti volilni reformi, kakoršni je napovedalo c. kr. ministerstvo v seji državnega zbora dne 23. novembra t. l., ker bi ista le še povečala krivico, katera se doslej godi politično brezpravnim stanovom. III. Ker po izjavi c. kr. ministerstva v državnega zbora seji dne 23. novembra t. l. ne more biti dvojbe, da je koalicija strank, iz katerih je izšlo to ministerstvo, naperjena naravnost proti slovanskim narodom, borečim se za ravnopravnost, izreka „Slovensko društvo“: da bi slovenski državni poslanci z vsakim podpiranjem sedanje vlade, za kakoršno je smatrati tudi njihovo vztrajanje v konservativnem klubu, bistveno oškodovali interese slovenskega naroda in zato pričakuje, da se bodo združili vsi v jugoslovanskem klubu ter stopili v zvezo z zastopniki ostalih slovanskih narodov.“

Deželni zbori se snidejo zadnje dni t. m. in bodo to leto še rešili provizorične deželne budgete. Po novem letu bodo pa nadaljevali svoje zborovanje. Ko bode zboroval gališki deželni zbor, bodo rusinski deželni in državni poslanci v Levovu imeli skupno posvetovanje o tem, če se pridružijo slovanski koaliciji.

Državni zbor je vsprejel deželno-brambovski zakon. Govorila je cela vrsta govornikov največ proti temu zakonu. Njih govori so se pa sukali največ okrog običnega političnega položaja, ne pa okrog stvari same. Grof Coronini se je pri tem izrekel za sedanjo vlado. Mladočeški govorniki so napadali vlado in se izpodtikali nad tem, da je poveljstveni jezik deželne brambe nemški. Pri tem so pa tudi govorili o trodržavni zvezi. Dalmatinec Klaić je zahteval nekatere izjeme za kotorsko in dubrovsko okrožje, Biankini pa za vso Dalmacijo. Poslednji je pri tem še govoril o hrvatskem državnem pravu in prav po nepotrebnem napadal pravoslavne. Srb Kvekvič mu je dobro odgovoril, da so tisti, ki vedno Srbe napadajo krivi, da Srbi se ne morejo pridružiti slovanski koaliciji. Deželno-brambovski minister je dokazoval potrebo preosnove deželne brambe, in izrekel prepričanje, da bi tudi nasprotniki njeni zanj glasovali da je od njih glasov odvisna, ker je prepričan o njih domoljubju.

Ogerskemu državnemu zboru se je v soboto predložil načrt zakona, s katerim se bode vvel civilni zakon na Ogerskem. V tem načrtu se tudi določa, da sme ogerska vlada s posebno ministersko naredbo vvesti tudi civilni zakon na Reki. Hkratu se je predložil nov načrt zakona o verski odgoji otrok iz mešanih zakonov. V tem načrtu se dovoljuje ženinu in nevesti, da se pred zakonom pogodita, v kateri veri se otroci vzgoje.

Odsek za izjemne naredbe je odobril izjemne naredbe in potrdil poročilo, ko je vlada dala vsa pojasnila. Odsek je izrekel nado, da se razmere na Češkem kmalu toliko zboljšajo, da se bodo dale odpraviti izjemne naredbe. — Ta odsekova želja se najbrže uresniči. Ko bodo končane nekatere politične kazenske pravde v Pragi, pa ne bode izjemno stanje razveljavilo, to se zgodi najbrže kmalu po Božiči.

Nemčija. — Že nekaj časa veljal je v Nemčiji zakon, po katerem je bilo jezuitom prepovedano bivati v Nemčiji. Ta zakon je nemške katolike močno pekel in so vedno ponavljali zahtevo, da se mora jezuitom dovoliti zopet povrniti v Nemčijo.

Te dni bila je stvar v državnem zboru na vrsti. Katoliški poslanci so predlagali, da se odpravi protijeziški zakon. Ta predlog se je vsprejel s 173 proti 160 glasovom.

Italija. — Novo ministerstvo sestavil je Zanardelli, odločen pristaš prejšnjega ministerskega predsednika Giollitti-ja. Novo ministerstvo tóraj ne bo nič novega in bo tiralo politiko prejšnje vlade. V vsem se listi, tako laški, nemški in drugi nič kaj laskavo ne izražajo o novem ministerstvu. Vsi le trdijo, da Zanardelli ni sposoben za ministerskega predsednika. Zanardelli bil je prej predsednik poslanske zbornice.

Srbija. — Ministerstvo Dokič je dalo ostavko in kralj je naročil Gruiču, da sestavi novo ministerstvo. Vzrok ostavki je bolezen Dokičeva. Ta mudi se namreč že dlje časa v Opatiji, kjer se zdravi. V ministerstvu pa, kakor se je zdaj pokazalo, ni bilo drugega za pametno vodstvo vladnih poslov sposobnega moža. Mesto, da bi bili ostali ministri v odsotnosti in pri onemoglosti Dokičevi tekmovali mej seboj v pridnem in mirnem delovanju za Srbijo, so se pa mej seboj prepirali, vsled česar je moralo priti do ostavke.

Obrtnija.

Lakiranje kovinskih izdelkov.

Lakiranje ima v obče namen, dati površini dotičnih teles (kovin, lesa itd.) gladkost in sijajnost, ob enem pa jih varovati pred škodljivim vplivom zraka, moče in svetlobe, torej pri kovinah zabraniti, da se jih ne prime ruja.

Ta namen doseže lak tem popolnejše, čim bolj je enakomeren, trd in trajen, čim manj poka in čim manj spremeni telesa prvotno barvo, čim bolj se sveti in čim manj zgubi svoj blesk pri rabi in snaženji dotičnih objektov.

Pri obrtniku lakirarju pridejo v poštev nastopne tečke: 1.) priprava laka, 2.) lakiranje, 3.) poliranje.

Kar se tiče priprave laka in lakovih firnežev, treba je najprej poznati dotične tvarine, za njimi pa razne operacije. Tvarine so večinoma razne smole, potem pa tekočine, v katerih se te smole raztapljajo. Bolj postranske primešanine so primerna barvila, katere pridevamo laku in sušilna sredstva.

Za one čitatelje, ki si hočejo sami pripraviti primernih lakov za prevlako kovin, navedemo tu nastopne recepte:

Priprava lanenega firneža. Laneno olje deni v precej visoko bakreno posodo (kotliček ali lonec) ter ga segrevaj dve uri pri slabotnem ognji, potem ga pa zavri. Vrenje naj traja 13 ur. Pene treba vedno posnemati. Konečno prideni olju malo magnezije (na 3 kg olja 8 gr magnezije), a med pridevanjem vrlo mešaj, ko se je olje z magnezijo kuhalo še jedno uro, je vzemi od ognja, malo pohladi ter vlij v cinasto ali pa svinčeno posodo. V njej naj ostane vsaj 3 mesece, da se dobro ustoji. Magnezija ima to prednost, da absorbira vse kisline iz olja ter se ž njimi vred poleže na dno posode. Nad njo postane pa olje popolnoma čisto. Tako olje daje izboren firnež, dokaj boljšega, nego so firneži, ki so skuhani s svinčeno gladkino, svinčnim cinkom, cinkovim vitrijolom ali s sorodnimi

sredstvi. Samo tam, kjer lakiramo temne barve in kjer ne gledamo toliko na trpežnost, se poslužujemo navadnih in hitro se susečih firnežev. Dober recept za tak firnež je nastopni:

V nov pocinjen lonec deni $\frac{1}{2}$ kg očiščenega lanenega olja, 4 gr smole (Judenpech), 32 gr svinčene gladkine (Silberglätte), 16 gr surika (Mennige), 16 gr belega in 16 gr žganega (kalciniranega) vitrijola, vse fino stolčeno. Lonec mora biti tolik, da drži vsaj še jedenkrat toliko, kakor znašajo opisane tvarine. Ko je olje vroče, se denejo tvarine vanj in ogenj se poveča. Ko začne olje kipeti, se vzame lonec od ognja, firnež se pomeša z železno palico, potem pa zopet k onju postavi, da vnovič vskipi. Na to se vzame od ognja ter toliko časa in tako močno meša, da se naredi mnogo pen, katere posnamemo. Potem se hladi in konečno skozi platneno cunjo precedi ter v steklenice napolni. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Vvažanje nemškega železa v Avstrijo še vedno narašča. V prvih 9. mesecih tekočega leta so prodali Nemci v Avstrijo

Železnih protov (Stabeisen)	156.084 metričnih stotov.
Surovega železa	73.398 "
Pleha	77.283 "
Drata	16.947 "
Kotnega železa (Winkelleisen)	15.943 "

Skupaj . . . 339.655 metričnih stotov. Železnih protov je bilo vpeljanih za 80 % več nego leta 1892, družih železnih vrst pa za 50 % — tedaj nepričakovano velik napredek, ki vsekako ni prijeten za našo domače železno produkcijo in industrijo

Kmetijstvo.

Kmetijski shod na Dunaji.

Dne 16. in 17. t. m. je bil avstrijski kmetijski shod na Dunaji. Zastopane so bile vse dežele po zastopnikih kmetijskih družeb. Predsedoval je princ Lobkovic. Glavna predmeta posvetovanja sta bila kmetijska statistika in davčna reforma.

Sedanja uredba kmetijske statistike ne zadošča zahtevam sedanjega časa. Prepozno se določajo žitne cene, ko svetovni trg že davno določi cene. Shod je sklenil naprositi poljedelsko ministerstvo, da država preosnuje statistični urad. Po vseh deželah naj se preskrbi za stalno poročevalstvo. Preskrbeti se mora za poročila o letini, takoj, ko žito odcvete. Županom naj se naroči, da poročajo, kako je s setvami in koliko je žita posejanega. Shod je izrekel tudi misel, da naj bi konzuli, razstavljeni po vseh delih sveta, redno poročali o letini v raznih delih sveta. Posebno je potrebno, da dobimo točna poročila o letini v Ameriki, Rusiji in Indiji, ker te dežele odločujejo cene žitu.

Še večje važnosti je pa bil drugi predmet, o katerem se je posvetovalo. L. 1896. se pregleda in na novo uredi zemljiški kataster in določi zemljiški davek. Po za-

konu iz leta 1869. se je izvršil novi zemljiški kataster, na katerega podlagi se je odmeril zemljiški davek, ki je stopil v veljavo leta 1881. Po tem zakonu se ima kataster pregledati vsacih petnajst let, da se jemlje ozir na premembe v tej dobi. Cena žitu je poslednja desetletja močno pala in na to se bode ozirati pri novi uredbi zemljiškega davka. Vinograde so pa zadele razne nezgode, kakor trtna uš in strupena rosa, ki povzročujeta vinogradnikom mnoge stroške. Cena lesu je tudi zadnje čase pala, ker so začeli les izvažati iz galiških pragozdov, v katerih poprej še nikdar ni pela sekira.

Vse to jemajoč v poštev se je shod izrekel, da se naj sploh zniža zemljiški davek, ker znaša nad petino čistega prinosa, ki je mnogo večji nego v Nemčiji in na Angleškem.

Potem je bil obširen razgovor o davčni reformi. Dolenjeavstrijski poslanec baron Gudenus je pobijal vladni načrt s stališča kmetijskega gospodarstva. Njegovo poročilo je pa bilo jako zvito sestavljeno. Na videz se je oziralo sploh na interese kmetskega stanu, v resnici je pa pred vsem se oziral na interese veleposestnikov. Shod se je pač strinjal s tem, da se je govornik izrekel proti vladni nameri, da bi se od kmeta zahtevalo, da plačuje obrtni davek, ako poleg gospodarstva si kak goldinar zasluži s prevažanjem za plačilo. Tudi se ne sme od kmeta že zahtevati obrtni davek, če napravi v mestu zalogo drv iz svojega gozda. Umno gospodarstvo zahteva, da kmet s svojo živino opravlja kake druge vožnje, ker vedno ni jednako dela pri poljedelstvu, in da napravi zaloge drv, ker se drva vsak čas ne morejo prodati. Če se poslednje otežuje, dela se le za prekupce, ki potem spravijo glavni dobiček.

Drugače je pa, kar je poročevalec govoril o personalnem davku. Priporočal je, da bi se ta davek ne raztezal na kmetovalce in da bi se shod izrekel proti progresiji, na podlagi katere se ima ta davek vpeljati. Vidi se, da je poročevalec stvar jako lepo zasukal. Kmetom se nov personalni davek ne nalagaj. Če pa pomislimo, da skoro noben navadni kmetovalec nima toliko dohodkov, da bi moral plačevati osebni davek, tedaj si pač lahko vemo, v čegavem interesu je gospod baron govoril. V interesu bogatih veleposestnikov, katerim seveda ni prav, če bi morali plačevati ta davek, da se potem drugim kmetovalcem znižajo dvaki, in se davek odmeri celo po progresiji, tako da se davek tistim, ki imajo več dohodkov odmeri po višji lestvici.

Dobro je pojasnil ta nasvet zastopnik ljubljanske kmetijske družbe gosp. Franc Povše, ki stvar jako dobro pozna kot član davčnega odseka. Govornik je omenil, da bi si s takim sklepom nakopal shod le sovraštvo delujočih stanov. Neobhodno je potrebno, da bogatine bolj pritegnejo k plačevanju davkov. Slabo uslugo bi shod naredil kmetijskim zastopnikom v državnem zboru s takim sklepom, ker bi le otežil kako umno davčno reformo. Po tem je govornik povedal, da so se zastopniki kmetov v državnem zboru zjediniли za to, da se bodo potegovali, da

levičarji. Minister je pri tem celo proti dr. Gregru branil lojalnost naroda češkega, knez Schwarzenberg je pa naglašal zvestobo cesarju, naj je kronan za kralja češkega ali ne, katero besedo nekateri tako razlagajo, da veleposestniki nekoliko odstopijo od češkega državnega prava. Izjemno stanje se je potrdilo s 185 proti 75 glasovom. — Pri debati o začasnem budgetu so govorili slovenski poslanci Hohenwart, Klun, Ferjančič, dr. Gregorec, Spinčič in Laginja. Hohenwart v svojem govoru ni nič Slovence omenil, prav kakor bi ga ne bili volili slovenski kmetje. Sploh je pa bil njegov govor tak, da so bili levičarji najbolj zadovoljni z njim. Od kar se je osnovala koalicija, mož popolnoma plava v nemškoliberalni vodi. Drugi poslanci so pa odločno zagovarjali slovenske težnje posebno dr. Gregorec je nekaj resničnih povedal grofu Hohenwartu. Poslanec Klun je dal vladi seveda precej rahlo razumeti, da Slovenci pojdejo v opozicijo, če se nanje ne bode oziralo, sicer pa ni mogel najti dovolj dobrih strani na vladi in njeni izjavi. Iz njegovega govora smo pač posneli, da se bode mož pač le s krvavečim srčem ločil od Plenerjevega — ne hoteli smo reči Windischgrätzovega ministerstva, ko bi ga razmere k temu prisilile.

Omladina. — V kratkem se v Pragi začne kazenske obravnave proti 78 zatoženim članom tajnega češkega društva „Omladina“. 45 zatožencev je v preiskovalnem zaporu, drugi so pa v svobodi. 38 zatožencev je iz Prage, jeden iz Dunaja, drugi iz praške okolice. Med njimi je 1 odvetniški kandidat, jeden filozof, 4 časnikarji, 12 tiskarjev, 21 rokodelskih pomočnikov in učencev, 3 dijaki, drugi pa raznovrstni obrtniki. 14 je obdolženih veleizdaje drugi pa družih zločinstev in pregreškov. Obravnava bode trajala tri tedne.

Ogerska. — Odsek ogrske zbornice poslancev se je jedno-glasno izrekel za civilni zakon. Tudi opozicija je glasovala zanj. Liberalci imajo že prvo besedo na Ogerskem.

Nemčija. — Nemški državni zbor je te dni vsprejel trgovinske pogodbe z Rumunijo, Španijo in Srbijo. Govori se, da v kratkem pride v zboru na vrsto tudi trgovinska pogodba z Rusijo, od katere je tudi upati, da se vsprejme.

Anglija. — Angleški trgovski krogi močno naganjajo angleško vlado, da stori kaj v varstvo angleške trgovine in v ta namen pomnoži mornarico. Željam trgovcev se baje ustreže, kakor poročajo razni listi. Vlada je menda že dovolila 8 milijonov funtov šterlingov (okoli 92 milijonov gold.), da se zgradi sedem vojnih ladij. Strah angleških trgovcev tiči najbrže v tem, ker se rusko brodovje stalno nastani v Sredozemskem morju.

Francija. — Nova vlada, o kateri se je mislilo, da ne bode dobila zase potrebne večine v zbornici, vživa sedaj polno zaupanje pri ogromni večini v zbornici. K temu pripomogel ji je največ zadnji anahistični atentat. Celo najradikalnejši elementi, ki so bili prej nasprotniki nove vlade se zbirajo okrog te in ji z vso odločnostjo pomagajo do tega, da se izdajo ostri zakoni, ki bodo že iz početka onemogočili vsako anarhistično gibanje.

Italija. — Crispiju se je konečno vendar le posrečilo, da je sestavil novo ministerstvo. Vsled slabih finančnih razmer je namreč Crispi stavil do vojnega ministra nalogo, da mora pri vojakihs vsaj 20 milijonov na leto prištediti, ne da bi se količkaj zmanjšalo število vojske. Vsled te zahteve so odklonili trije odlični generali ponudeni jim portfelj vojnega ministra. Zdaj je portfelj sprejel Mocenna, ki bo skušal napominano nalogo izvršiti. — Da bi se vojska zmanjšala, v to dovoliti ne more italijanski kralj z ozirom na zvezo z Nemčijo. Zanardellijevega ministerstva le za to ni potrdil, ker je imelo v programu zmanjšanje vojske. — Francoski listi se jako nepovoljno izražajo o novem ministerstvu in pravijo, da je to nevarno francoskim interesom in evropskemu miru.

Amerika. — Vstaja v Braziliji se še vedno ni poglobila, pač pa se še vedno bolj širi. Vladna stranka je v vedno večji

nevarnosti. Ta manjša se od dne do dne. Vse prestopa tabor vstašev. Celo poveljnik vladne mornarice je prestopil k upornikom. Naposled bo sedanja vlada vendar le morala podleči.

Obrtnija.

Lakiranje kovinskih izdelkov.

(Dalje.)

Kopalov firnež. Raztolči 130 gramov finega belega kopala v droben prah, deni ta prah v nov, dobro pocinjen lonec, vlij nanj jedno žlico terpentinovega olja in dobro stresi, da pride ves kopalov prah s terpentinom v dotiko. Lonec postavi potem na žrjavico (žareče oglje), mešaj z leseno palčko in glej, da se kopal počasi raztopi. Ko se je kopal popolnoma raztopil, vzemi lonec od ognja, pomešaj še parkrat, potem pa začni prilivati segreto terpentinsvo olje, ko je kopal zgubil svojo hudo vročino. Olje s početka pridevaj le v kapljicah, potem pa uže smeš bolj močno vlivati, dokler vsa masa ne postane gosta kakor kak sirup. Tedaj postavi lonec zopet na žareče oglje in ko začne tekočina kipeti, ji prilij, vedno mešaje, razgretega lanenega firneža. Pri tem je treba biti previdnim, da se kaj ne vname. Ko je tako nastali kopalni firnež še gorek, ga precedi skozi dvojno platneno cunjo v suhe flaše. Omenjamo še, da lahko kopalov firnež razredčimo s terpentinom in sicer smemo brez škode priliti jedno tretjino terpentinsvega olja.

Lep bel kopalov firnež dobimo na nastopni način. Vzemi 64 gramov belega benečanskega terpentina, segrej ga v porcelanasti posodi v pečni cevi toliko, da se kuha, tekočino vlij previdno v nov lonec, v katerem je do jedne tretjine kakega močnega luga, (samo kalijev lug ne sme biti). To zmes kuhaj jedno uro, potem jo shladi in lug previdno odlij. Na to kuhaj terpentin še jedno uro, a s čisto vodo. Dobro je, če se kuhanje s čisto vodo tri do štirikrat ponavlja. Potem je terpentin popolnoma očiščen. Od tega očiščenega terpentina vzemi 16 gramov, deni ga z fino stolčenim belim in prozornim kopalom v močno stekleno posodo (kupico za pivo) ter postavi posodo v slamnatem svitku v lonec, ki je napolnjen z vodo. Krog stekla zabaši tudi še slame, tako da stoji trdno v loncu. Nad vodo naj moli kake 5 cm, da ne more voda vanj. Lonec postavi na kozi nad žareče olje in glej, da začne voda vreti. Kolikor se vode izpari, toliko jo je treba sproti prilivati. Ko se začne kopal topiti, ga mešaj s segreto stekleno palčko in ko se je popolnoma stopil, prilij segretega terpentinsvega olja in pozneje lanenega firneža, vsacega približno jedno tretino. Ko je vse še parkrat povrelo, vzemi lonec raz ogenj, precedi gorko skozi platno in firnež je gotov.

(Konec sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Stroj za letanje po zraku. Prof. Jurij Wellner v Brnu zadnji čas priporoča, da bi se stroj za letanje po zraku napravil po načelu, na katerem sloni letanje tičev in pa žu-

v Afriki v Sudanu lepo zmago. Napali so namreč derviši italijansko trdnjavo Agordat. Napadovalcev je bilo 10.000, a italijanski polkovnik Arimondi je s poldrugim tisočem svojih mož se uprl dervišem in jih po 2urnem boji popolnoma premagal. Dervišev je palo silo veliko v boji, mej temi tudi njih poveljnik. Italijanov je palo do 100.

Amerika. — Vstaši v Braziliji po najnovejših poročilih zares mislijo na to, če zmagajo, da ustanove zopet cesarstvo. Posebno admiral Gama, ki je ravno prestopil k vstašem je za to. Namerava se nastaviti s početka regentstvo, ki naj bi vodilo vladne posle toliko časa, da doraste najstarejši sin prejšnega cesarja, princ Peter d'Alcantara, ki sedaj študira v dunajski vojaški akademiji

Obrtnija.

Lakiranje kovinskih izdelkov.

(Konec.)

Angleški lak. Stolči 32 gramov rumenega jantara (Bernstein), ravno toliko gumijevega laka (Gummilack), 2 grama zmajeve krvi (Drachenblut), 1 gram finega žefrana in deni te prahove z dvesto gramov alkohola v stekleno posodo, katero zavežeš z mehurjem. Mehur prebodi z iglo, ki pa naj ostane v luknjici. Flašo postavi v lonec, ki je z vodo napolnjen, kakor smo to opisali pri kopalu. Segrevati ne smeš premočno. Tam pa tam potegni iglo iz mehurja in flašo dobro stresni. Produkt, katerega hočemo s tem lakom prevleči, se mora enakomerno in tako močno segreti, da ga komaj še moremo prijeti z roko, potem vlij malo laka v porcelanasto posodo ter s širokim čopičem hitro prevleči, ne da bi močno pritiskal. Če tri do štirikrat prevlečeš, ima produkt zlato barvo. — Pri lakiranji belega pleha je treba vzeti več žefrana in zmajeve krvi, kakor smo zgoraj navedli. —

Lak za železne in medene (mesingaste) posode, ki nadomešča pocinjenje. Stopi 133 $\frac{1}{3}$ grama kopala v dobro pocinjenem in pokritem loncu nad ogljem, nad katerim imej lonec toliko časa, da teče kopel kakor voda iz palice. Potem vzemi lonec raz ogenj, vlij na shlajeni kopal 266 $\frac{2}{3}$ grama terpentinovnega olja, potem pa kuhaj oboje nad ne prehudim ogljem in v dobro pokritem loncu. V vročo zmes vlij ravno toliko vrelega lanenega firneža, mešaj še nekaj časa in pricedi končno še vročo zmes. Kovina se segreje, z lakom prevleče, na toploti posuši in to se ponavlja 3 do 4 krat. Ko smo zadnjikrat prevlekli, se predmet toliko segreje, da se začne lak kaditi in da postane temno rujav. Ko se potipa s prstom, ne sme pikati. Tedaj je delo končano. Vrela voda, alkohol, očet in celo razredčena kislina ne škoduje temu laku.

Črni kopalov firnež za plehnate peči. Dobro razbeljene saje (Kienruss) zdrgni s kopalovim firnežem, razredči dobljeno barvo z istim firnežem in precedi jo skozi platneno cunjo. Peč treba toliko segreti, da se skoraj ne more z roko prijeti. Potem se prevleče z opisanim firnežem in vzdrži v tej toploti, da firnež več ne pika.

Prebarvati je treba peč ne tak način vsaj štirikrat. Vročina je lahko zmiraj hujša.

Kopalov firnež za kovine. Razstopi male koščke kopala s tretinjo kapaivnega balzama (Copaivbalsam) pri ne hudi vročini, pridene vroči masi polovico toliko lanenega firneža, kakor si vzel kopala in dobro premešaj. Pri porabi se firnež lahko meša s terpentinom.

Obrtnijske raznoterosti.

Tinta, ki se v temi sveti, se napravi, če se zdrobi nekaj fosfornokislega apna in zmeša v laneno olje ter to postavi na sonce. Kar se piše s takim črnilom, se lahko v temi bere. Tudi se lahko ogljenčevokislo apno pomeša z žveplom in pridene tri odstotke magnezije, s čimer se dobi rumenkasto sveteča tinta. Če hoče imeti modro barvo, pridene se 2 odstotka vismutove soli.

Velikanska lokomotiva. V Glasgowu na Angleškem sedaj delajo v tovarne tvrdke Dubts velikansko lokomotivo. Narejena bode za 2000 konjskih sil in bode vsako uro preletela 180 kilometrov. Kolo bode 4 metre visoko in par bode z silo 16 atmosfer pritiskal na tri cilindre.

Leseni in železni železniški pragovi. Poskusi z železnimi pragovi v Belgiji in Severni Ameriki se niso dobro obnesli. Zamenjavajo jih zopet z lesenimi. Kovinski pragovi so mnogo dražji, so premalo prožni, popolnoma trdno ne drže in se radi pokvarijo. Leseni pragovi pa imajo še to dobro svojstvo, da pomanjšujejo šum na železnici. Kovinski pragovi najbrž nikoli ne izpodrinejo lesenih.

Čevlji od ribje kože. V Ameriki se delajo poskusi s tem, da bi se koža neke ribe porabila za usnje. Prvi poskusi so se baje prav dobro obnesli. To ribje usnje je lahko, mehko in trdno, ter je lepo videti.

Kmetijstvo.

Živinska sol.

Z novim letom se začne oddajati živinska sol, za katero so se naši državnozborski zastopniki toliko potegovali. Pa zakonu se bode vsako leto prodalo kmetom pol milijona meterskih centov živinske soli, po 5 gold. Ker se še ni našla tvarina, s katero bi se dala sol naređiti nevžitno za ljudij, ne da bi postala škodljiva za živino, bodo strogo pazili, da se bode živinska sol zares rabila v namen, v kateri se jej je znižala ceno vlada.

Živinska sol se bode oddajala samo tistim kmetovalcem, ki se zares pečajo s kmetijstvom. Dobili je ne bodo drugi posestniki živine. Za vsako kozo, ovco ali prešiča se bode oddalo po znižani ceni k večjemu dva kilo soli na leto, za žrebeta in teleta do jednega leta, od tistega časa, ko nehajo sesati, dovolilo se bode največ po 4 kilo živinske soli, ravno tako tudi za osle, za večja goveda in konje se pa odda po znižani ceni največ po 8 kilo soli na leto.

Da se bode sol ločilo že po barvi in okusu od navadne soli, se jej pridene železnega okisa in pa pelinovega prahu. Prodajala se bode v plombiranih žakljih po 50 kilo, kateri bodo imeli vijoličaste napisne liste.

Oddaja soli se bode tako le uredila. Na podlagi